

ze zaak te laten door een nieuwe geplaast en n.

hr. Geref. Kerk der theologie, is. Wij nemen erk gaarne nota een zeer belang- r alsnog kunnen ermee van doen port op, gij hebt eld en dies con- naaft. Maar wij oord in de be- oor het overige als leden eener ns zelfs scherp en steeds beter Schriften steeds

en. We hebben onstateeren, dat in, gelet op de in, oog verloren oordeeld willen en niet naar de zze conclusie is reking van het weede deel. We e op het rapport ng in den weg te laten voort-

t. Wij gelooven dingen. En ik belangrijker zijn oog op het feit, Geref. Kerk niet een artikel in van 26 Mei over nd tusschen hen n, die aan het og steeds is het en gevoerd wor- dat subjectivis- worden. Maar zinnen het Woord Kerk dat ook Van ganscher en bij elkander. samenleven, als ooveel voor den God geve, dat den eisch der biddend te ar- vegnemen van MOET tot stand oeken en in het tie van die ver- n. En elke ge- leiden kan tot en verkiezing oom heeft een d en hij had

de Chr. Geref. ng van den theo- rigens deze diep- reit, is er onder ts geweest voor zze critiek moge antwoord zijn, — haar leden met wat de Kerk zelf

de meer separa- zielen, die geen „universaliteit“ samenwerken. Ze Ze legden meer Bond van Jonge- schen gewerkt. r hen bedreigd. ormeerde levens- e Groeniansche icht“ gebruiken rinsterers eigen

stukje te mogen naar typeerende heeft genoemd, s geworden. Dat We zouden dan ar de isoloent- e. t het probleem gesteld. En dat erband met de r en Kuyper. heid van Prof. wat Groen en voor Christenen

C. V.

gelijk. Maar dat wegnemen van misverstanden mag niet leiden tot een loslaten van de vastigheden van Gods verbond. Wij danken God, dat Hij het verbond handhaaft en dat onze Catechismus dat zoo schoon, reeds in Zondag 5, beleden heeft, en wij danken Hem voor de vastigheid van dat verbond: het zou krenken van Zijn naam zijn, als we maar iets hier toegaven en waar zou onze zaligheid en waar de wedergeboorte aller dingen zijn, als het verbond Gods niet zeer vast was? God, uit Wien, en door Wien en tot Wien alle dingen zijn, helpe ons.

M. VREUGDENHIL.

Een nieuwe methode voor het opwekken der belangstelling in het kerkelijk leven.

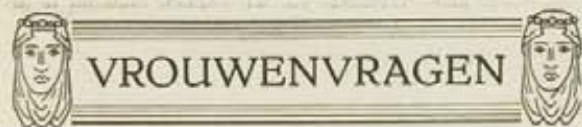
Er is een tijd geweest waarin alles wat kerkelijk was meteen, althans in het optreden naar buiten, stemmig wezen moest. Het gevolg was, dat de stemmigheid, omdat ze voorgeschreven was, wel eens de natuurlijkheid verdroog. Dit kan men niet zeggen van het vlotte geschrift, dat onder den titel: „Haarlems kerk in woord en beeld“ dezer dagen van de pers kwam. Het is een uitgave van den boekhandel Stap-Struik, Groote Houtstraat 63, Haarlem; en het geeft foto's van dhr H. van den Brink en teekeningen van dhr J. Pander. Het boekje bedoelt belangstelling te wekken voor het kerkelijk leven ter plaatse, en is daarin uitzonderend geslaagd. Onderscheiden foto's, waaronder zeer geestige, geven een levendig beeld van het rijke leven eener bloeiende kerk. De bijschriften zijn kort en krachtig, en geven in enkele woorden niet meer dan hoognoodige verklaring. De tekst is nergens langdradig, en alles wordt gedragen door de wijze gedachte van het „sapiënti sat“. Ik heb oerlijk gezegd nog nooit een zoo in gezonden zin geestig en frisch boekje, dat den intiemsten kant van het kerkelijk leven blootleggen wil, ontdekt. Tot het handschrift der predikanten vindt men er in terug. Niet alleen voor de vroegere en tegenwoordige Haarlemmers, maar ook voor wie eens probeeren wil met toepassing op de plaatselijke omstandigheden elders de groote lijnen van dit goede voorbeeld te volgen, kunnen we de kennismaking van dit goed uitgevoerde werkje ten zeerste aanbevelen.

K. S.

Vereeniging tot verspreiding der Heilige Schrift.

Wij vestigen de aandacht er op, dat de bekende Vereeniging tot verspreiding der Heilige Schrift in den loop van dit jaar, en wel op 27 Sept. a.s., hoopt te gedenken, dat ze dan 25 jaar zal hebben bestaan. Er zijn vele comités te wachten, die er voor zorg zullen dragen, dat deze dag niet onopgemerkt voorbijgaat. De vereeniging heeft altijd mooi werk gedaan en blijft nog steeds daarmee voortgaan. Secr. penningmeester is dhr M. J. Heule. Het is ons een genoegen, reeds nu op den a.s. gedenkdag te wijzen.

K. S.

VROUWENVRAGEN

Tusschen Pro en Contra.

Wat hebben we veel te praten gehad door de vrouwenvergaderingen rondom Pinksteren. Zóó, dat zelfs de maanen geïnteresseerd zaten te luisteren en af en toe ook eens hun meening ten beste gaven.

De lustrum-bondsdag der meisjes is wel het meest rustig aan ons voorbij gegaan. Toch had ook deze gebeurtenis z'n pro en contra's. O, het lijkt van te voren zoo fijn om met z'n allen in ééne zaal alles te beleven. En het is werkelijk ook geweldig om met negenduizend anderen te zingen en de psalmen te doen opklinken naar het hemelhof. Maar het massale stelt z'n eigen eischen: de spanning is te groot, de rustige aandacht is te spoedig verbroken, daarom korte toespraken, een opeenvolging van zooveel mogelijk pakkende momenten, enthousiasme, dat hoog oplaait, maar ook telkens weer nieuwe brandstof behoeft, omdat het te spoedig weer afgeleid wordt en dus inzinkt. Neen, alle winst in de breedte is geen winst in de diepte tegelijk. En daarom waren er sommige contra's, die haar stem verhieven tegen de massaliteit, omdat, ondanks het geweldig enthousiasme van zulke meetings, er zoo weinig positiefs van overblijft.

Heeft het Bondsbestuur zelf dit ook voorzien? Ik weet het niet, maar wel, dat het een bijzonder geslaagde poging gedaan heeft, om aan dezen massabonds dag iets blijvends te verbinden. Het gaf een prachtige, vierbladigen verjaardagskalender uit, met achterschriften over elk der vier lustrum-tijdperken, die voorbijgingen. De teekeningen van Adri Alindo, die de bladen sieren, zijn zóó fleurig, zóó zonnig, dat elk jong meisje gaat waterlanden, om dézen kalender op haar kamertje te mogen hangen. Ik ben blij, dat hij voor twee kwartjes te koop is voor alle moeders, die haar grootere dochter eens een verrassinkje willen bezorgen. Het zal de moeders zeker een onstuimige omhelzing en veel hooge uitroepen van verrukking tot belooning geven. Denkt u er eens aan? U maakt uw dochter blij en — elken keer, dat de kalender geraadpleegd wordt, groeit de band aan onzen Meisjesbond en daarmee de liefde voor onze gereformeerde bejngelen.

Maar toch waren het niet de meisjes, die ons zóó aan het praten hebben gezet. Neen, dat hebben

de vrouwenbijeekkomsten gedaan, de negentiende jaarvergadering van den Christenvrouwenbond en de eerste van den pas opgerichtten Bond van Gereformeerde Vrouwenverenigingen.

Het was ook werkelijk zeer sensationeel. Een week, vóórdat de nieuwe Geref. Vrouwenbond haar eersten bondsdag zal houden, komt de Christenvrouwenbond bijeen. Haar spreker is Dr Colijn, onze minister-president, een groot man onder ons, veelszins een vader in Israël, naar wiens woord wij gewend zijn te luisteren en — te doen.

En — nu had Dr Colijn tot inhoud van zijn rede genomen het oecumenische woord „Dat zij allen één zijn... opdat de wereld geloove, dat Gij Mij gezonden hebt“.

De „toepassing“ lag voor de hand: „laten we toch niet in schelpwoningen gaan huizen en laten de fluisterstemmen, die ook hier splitsing begeeren, niet te ver in het rond gehoord worden. Het is zonderling de scheidingslijnen te willen trekken langs uiterlijke grenzen van Hervormde, Gereformeerde, Christelijk Gereformeerde kerkelijke organisatie...“

„De Standaard“ noemde het een bijna profetische rede en wie er bij geweest zijn, waren er vol van.

Nu is het niet gemakkelijk, om hier iets tegen te zeggen. Het moet zijn, alsof een klein pekineesje zich opmaakt om een grooten Sint-Bernhard aan te blaffen. En toch... en toch... Moeten we dan alleen maar binnenskamers onze bezwaren uitspreken en ze daar ophoopen, zóó hoog, tot ze een berg worden, waar niemand meer overheen komt? Is het niet beter, in broederlijke (hier: zusterlijke) liefde oprecht het goede te zoeken door eerlijk onze gedachten te zeggen?

Kijk, dat Dr Colijn, die toch min of meer een buitenstaander is, zijn rede zóó hield als hij gedaan heeft, is niets te verwonderen. Wie den grondslag en het doel van den Christenvrouwenbond, zooals ze aan den kop van elk nummer der „Christenvrouw“ staan afgedrukt, leest¹⁾, zal tot een soortgelijken gedachtengang komen. Had de Christenvrouwenbond zich in de praktijk van haar vereenigingsleven dan ook aan deze dingen — vooral aan de doelstelling: voorlichting betreffende maatschappelijke en staatkundige vraagstukken — gehouden, ik geloof niet, dat het ondergrondse gemurmel zóó veelvuldig zou geworden zijn.

Maar hoe werd de praktijk? De staatkundige en maatschappelijke onderwerpen werden schaars behandeld. Ze zijn moeilijk en weinig interessant en een vergadering met hoofdzakelijk leeg stoelen is prettig voor geen enkel bestuur. Andere onderwerpen trokken de leden meer. En zóó gaf de N. C. V. B. ook langzamerhand voorlichting over theologische en semi-theologische, over paedagogische en letterkundige onderwerpen en kijk, dáár vinden de moeilijkheden hun oorsprong.

Want het is voor een Gereformeerde niet prettig om — zonder protest — een spreker, die het onderwerp „Onsterfelijkheid“ behandelt, te moeten hooren zeggen, dat de hemel als plaats niet bestaat, hoogstens een toestand is. En wat, wanneer een spreker over de Oxford-beweging niet objectief de dingen uiteenzet, maar z'n voorliefde voor Buchanan telkens laat merken? Ik weet wel, dat ook ten aanzien van staatkundige vraagstukken ersoms wrijvingen waren (denk maar aan de N. S. B. in z'n eerste jaren), maar daarin was het toch gemakkelijker elkander te vinden dan bij andere dingen. En altijd waren het de Gereformeerden, die, terwille van den goeden vrede, zich maar stil moesten houden, het meestal ook deden, maar toch ook daardoor hoe langer hoe meer de behoefte gingen voelen aan voorlichting en onderlinge bespreking vanuit het eigen Gereformeerde standpunt. Niet meer dat angstvallig zoeken van den grootsten gemeenen deeler, niet dat wikken en wegen of de uit te noodigen sprekers niet mogelijk al te scherpe kantjes zouden kunnen meebrengen, doch werkelijk principiële voorlichting, niet alleen over enkel maatschappelijke en staatkundige vraagstukken, maar over alle problemen, waarmee ons vrouwen- en moederleven in aanraking komt.

En nu hebben we — tenminste naar de onder ons gangbare benaming — een Gereformeerden Vrouwenbond gekregen. Zal die nu al die stille, binnenskamers dikwijls geuite, wenschen kunnen vervullen?

Prof. Dijk heeft in zijn een programma ontvouwende rede wel een poging in die richting gedaan. Als hij op de vereenigingen voorlichting wil laten geven over de vragen, waar de vrouw als echtgenoot, als moeder, als medeleidster van het gezin, in haar maatschappelijke relaties of als ongehuwde vrouw mee in aanraking komt, dan is dat werkelijk de richting, die velen, zeer velen, in haar hart zien als iets zéér begeerlijks; als iets, dat haar zal helpen om als een bewuste christenvrouw haar levenstaak te vervullen naar de eischen van Gods Woord.

Het courantenverslag zegt, dat de presidente deze

1) Grondslag. Art. III. De vereeniging stelt zich op den grondslag dat Christus' Koningschap alom moet worden erkend en de oplossing der maatschappelijke vraagstukken bij het licht van de H. Schrift als Gods Woord, moet worden gezocht.

Doel. Art. IV. De Bond bedoelt hoofdzakelijk: voorlichting van de vrouw betreffende maatschappelijke en staatkundige vraagstukken in overeenstemming met den grondslag.

rede van Prof. Dijk met een warmgestemd dankwoord heeft beantwoord. Dat klinkt hoopvol. Maar — als ik dan verder lees, dat bij de rondvraag een andere dame er op wijst, „dat onderzoek van Gods Woord in de vergaderingen op den voorgrond moet staan“, en de presidente daarna dit zelfs nog eens weer onderstreept met de aandacht er op te vestigen, „dat dit in de Statuten als eerste punt is genoemd“, dan weet ik het weer niet. En onwillekeurig dringt dan de vraag naar voren: waf is nu de werkelijke bedoeling? Simpel een vereeniging voor bijbelbespreking, of — voorlichting over alle vragen, die zich aan het vrouwenleven in z'n verschillende verhoudingen opdringen? Ik hoop zoo van harte, dat men het laatste zal kiezen. Wie 's Zondags trouw ter kerk gaat en goed naar de preek luistert, wie thuis het bijbellezen met aandacht volgt en met man en kinderen bij een duister punt eens een verklaring of kanteekening opslaat, wie haar kerkbode of liever nog een groot kerkelijk blad met belangstelling leest, ik geloof niet, dat die voor haar geloofs- en principiële basis dan niet genoeg voeding zou krijgen. Maar over de uitwerking van dat geloof in de concrete vragen van het leven, dáárover zal zij graag eens spreken met gelijkgezinde vrouwen, om samen, bij het licht der Schrift en der belijdenis, daarvoor oplossingen te vinden, opdat niet alleen de grondslag, maar evenzeer ook het gebouw van ons leven worde opgetrokken tot Gods eer.

En wat zal dan de consequentie hiervan worden? Breken met den Christenvrouwenbond? Ach neen, dat liever niet. Dan platonische betuigingen houden over naast-elkander-leven en naast-elkaar-bestaansrecht-hebben en toch in feite elkander beconcurreren, omdat slechts weinig vrouwen zich de luxe van het lidmaatschap van twee bonden zullen kunnen permitteeren? Ach neen, ook dat niet.

Laten we nog eens aan de rede van Dr Colijn terugdenken. „Dat zij allen één zijn... opdat de wereld geloove, dat Gij Mij gezonden hebt!“ Dat woord heeft niet Colijn gesproken, onze Heiland heeft het zelf gebeden voor ons. En hoe waar is het, dat wij dikwijls door onze ruzies en onderling getwist Zijn Naam en de erkenning daarvan door de wereld in den weg staan. Het zij ons tot groote zonde en beschaming des aangezichts.

Maar er is ook nog een andere weg dan die van ruzie en twisting! Waarom zouden we niet in alle oprechtheid met elkaar kunnen praten? Na bijna twintigjarig samenleven in één Bond weten we toch werkelijk wel uit de praktijk, welke wrijvingsvlakken er geweest zijn en waarom zouden we nu niet in allen vrede kunnen splitsen in een Gereformeerden, wil men Calvinistischen, en een algemeen Christelijken Vrouwenbond, die federatief verbonden blijven en daarom bij uitspraken naar buiten zich als een eenheid zullen kunnen blijven openbaren? We kregen dan naar binnen de zoo begeerde verdieping en naar buiten bleef de eenheid bewaard.

„Vrouwenvragen“ staat er boven deze rubriek. Vragen, die alle Christelijke vrouwen aangaan, heb ik ditmaal aangeroerd.

Dat mijn antwoord er op direct allen zal bevredigen, dat zal ik niet durven verwachten. Maar misschien, dat we door samen eens over deze dingen te praten, er over te denken, ook in ons gebed er mee bezig te zijn, een oplossing vinden, die én naar binnen, én naar buiten zóó is, dat de Naam des Konings om onzentwil in dezen niet gelasterd, maar veel meer geëerd en geprezen worde.

W. CREMER-DE VRIES.

Dr A. Kuyper Sr over de bevoegdheid der meerdere vergaderingen.

V.

We willen in dit artikel enkele uitspraken uit Kuypers groote werk „Tractaat van de Reformatie der Kerken“ aanhalen. Daarin vinden we immers Kuypers meest bezonnen beschouwingen omtrent de grondlijnen van het Geref. Kerkrecht.

Als slot volgt dan het stuk, waarin Kuyper zich rechtstreeks uitspreekt over de in geding zijnde kwestie: Mag een classis een kerkeraad of één of meer kerkeraadsliden schorsen?

* * *

Ook in zijn Tractaat betoogt Kuyper met groote kracht, dat de primaire openbaring van de gemeente van Jezus Christus is de plaatselijke kerk. Die plaatselijke kerk heeft het volle wezen der kerk. Boven haar is geen enkele macht. Rechtstreeks staat zij onder het bestuur van den Middelaar Gods en der menschen: den mensch Jezus Christus.

Nooit mag toegelaten, zoo schrijft Kuyper op pag. 147, dat een plaatselijke kerk beschouwd wordt als een onderdeel, een afdeling of compartiment van eenige landskerk.